

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การรับรู้ผลกระทบและพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการใช้พืชกระท่อม
ของเยาวชนในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา
ในจังหวัดสงขลา พ.ศ. 2552

นางบุบผา	บุญญามณี
นางราณี	สุวรรณมณี
นางวณา	พรหมมา
นางพัชรินทร์	บิลลิหมัด

ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด สงขลา กรมการแพทย์

กระทรวงสาธารณสุข

พ.ศ. 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ผลกระทบจากการใช้พืชกระท่อม สารเสพติดที่มีพืชกระท่อมเป็นส่วนผสมและพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการใช้พืชกระท่อมของเยาวชนในจังหวัดสงขลา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการ ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้พืชกระท่อมในเยาวชน ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ ผลกระทบจากการใช้พืชกระท่อมของเยาวชน ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ผลกระทบ จากการใช้สารเสพติดที่มีพืชกระท่อมเป็นส่วนผสม ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรม การป้องกันตนเองจากการใช้พืชกระท่อมของเยาวชน ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการป้องกันการแพร่ ระบาดของกระท่อมและสารเสพติดที่มีพืชกระท่อมเป็นส่วนผสม ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้าน ความตรงด้านเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค(Cronbach alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.94 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบกำหนดสัดส่วน (quota sampling) จากนักเรียนในวิทยาลัยแต่ละวิทยาลัย จำนวน 1,055คน นำข้อมูลมาประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ การทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า เยาวชนในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดสงขลา มีระดับการรับรู้ผลกระทบจากการใช้พืชกระท่อมและสารเสพติดที่มีพืชกระท่อมเป็นส่วนผสมโดยรวมและ ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลพบว่า ผลการเรียนและเพศมีผลต่อ การรับรู้ผลกระทบจากการใช้พืชกระท่อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .001 ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่ารายได้ครอบครัว ผลการเรียน และเพศ มีผลต่อการรับรู้ผลกระทบการ ใช้สารเสพติดที่มีพืชกระท่อมเป็นส่วนผสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 .01 และ .001 ตามลำดับ โดยที่เยาวชนกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมในการป้องกันตนเองอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยครั้งนี้ใช้เป็นแนวทางในการให้ความรู้กับเยาวชน ครอบครัว และสถานศึกษา ในการป้องกันเยาวชนจากสารเสพติด

คำสำคัญ 1. การรับรู้ผลกระทบจากการใช้พืชกระท่อม 2. การใช้พืชกระท่อม 3. พฤติกรรม การป้องกันตนเองจากการใช้พืชกระท่อม

ABSTRACT

The purpose of the research is to study the perception to effect use of *Mitragyna speciosa* and additive substance with *Mitragyna speciosa* ingredients and to investigate the self protective behaviours of the youth in Songkhla Province from *Mitragyna speciosa* use. The instrument, a questionnaire constructed by the researcher in accordance with the related literature review, consists of 5 parts. Part 1 was used to collect the general information of the respondents, Part 2 was to investigate the perception to effect use of *Mitragyna speciosa*, Part 3 was to question about the perception to effect use of additive substance with *Mitragyna speciosa* ingredients, Part 4 was to ask about the self protective behaviours of the youth in Songkhla Province from *Mitragyna speciosa* use, and Part 5 was to collect some recommendations for protecting the spreading use of *Mitragyna speciosa*, additive substance with *Mitragyna speciosa* ingredients. The content validity of the instrument was examined and approved by 3 experts. The reliability of the instrument was tested by using Cronbach alpha coefficient yielding 0.94. The samples of 1,055 from the vocational colleges under the Vocational Education Commission in Songkhla Province were selected by quota sampling. The collected data were calculated and analyzed by employing frequency distribution, percentage, means, standard deviation and t-test.

The results indicate that the youth in the target colleges have the perception to effect use of *Mitragyna speciosa* and additive substance with *Mitragyna speciosa* ingredients at a level of "Moderate" in both overall and each category. GPA and sex have a statistical significance at .01 and .001 respectively in the perception to effect use of *Mitragyna speciosa* and additive substance with *Mitragyna speciosa* ingredients. The family income, GPA and sex have statistical significance at .05, .01 and .001 respectively in the perception to effect use of *Mitragyna speciosa* and additive substance with *Mitragyna speciosa* ingredients. The result also reveals that the samples have the self protective behaviours from the *Mitragyna speciosa* use at a level of "Much".

The results of the research can be used as a guideline to provide the knowledge for the youth, the parents and the educational institutions to protect the youth from addictive substances.

Key Words : 1. perception to effect use of *Mitragyna speciosa* 2. *Mitragyna speciosa* use
3. self protective behaviours from *Mitragyna speciosa* use

กิตติกรรมประกาศ

รายงานฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ถนอมศรี อินทนนท์ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตลอดจนการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องของงาน ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งสนับสนุนให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา คณะผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ปรีชา จันทรมณี นายแพทย์ธนูรัตน์ พุทธชาติ และ คุณมณฑาทิพย์ บุญมณี ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ นายแพทย์กวี ชีวะเสรีชล ผู้อำนวยการศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดสงขลา ที่ให้โอกาสสนับสนุนให้ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณอาจารย์ และน้องๆ นักศึกษาทุกวิทยาลัยที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณสามีและบุตรรวมถึงเจ้าหน้าที่ของศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดสงขลาที่คอยให้กำลังใจ ส่งผลให้คณะผู้วิจัยบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากรายงานฉบับนี้ คณะผู้วิจัยขอมอบแด่บุพการีผู้มีพระคุณ และทุกๆ ท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องมา ณ ที่นี้

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(2)
ABSTRACT.....	(3)
กิตติกรรมประกาศ.....	(4)
สารบัญ.....	(5)
รายการตาราง.....	(7)

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความสำคัญและความเป็นมา.....	1
	ปัญหาการวิจัย.....	2
	วัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
	กรอบแนวคิด.....	3
	นิยามศัพท์.....	3
	ขอบเขตการวิจัย.....	3
	ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับ.....	4
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
	ประเภทของสารเสพติด.....	5
	พืชกระท่อม.....	6
	วัตถุประสงค์ของการนำพืชกระท่อมมาใช้.....	6
	รูปแบบในการใช้พืชกระท่อม.....	7
	อาการของผู้ใช้พืชกระท่อม.....	8
	ผลกระทบของพืชกระท่อมต่อร่างกาย.....	9
	ผลกระทบของพืชกระท่อมต่อจิตใจ.....	10
	ผลกระทบของพืชกระท่อมต่อครอบครัวและสังคม.....	11
	พฤติกรรมการป้องกันตนเองของเยาวชนจากการใช้พืชกระท่อม.....	11
	เยาวชน.....	12

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
	ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้..... 13
3	วิธีการดำเนินวิจัย..... 15
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 15
	เครื่องมือที่ใจในการศึกษา..... 16
	การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ..... 17
	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 17
	การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง..... 18
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 18
4	ผลการวิจัยและอภิปรายผล..... 19
	ผลการวิจัย..... 19
	อภิปรายผล..... 51
5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ..... 57
	สรุปผลการวิจัย..... 57
	ข้อเสนอแนะ..... 60
	บรรณานุกรม..... 61
	ภาคผนวก..... 64
	ก แบบฟอร์มการพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วม โครงการวิจัย..... 64
	ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 66
	ค รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ..... 73
	ประวัติผู้วิจัย..... 74

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของเยาวชนในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดสงขลา จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล.....	19
2 จำนวนและร้อยละครอบครัวของเยาวชนในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในจังหวัดสงขลา จำแนกตามข้อมูลครอบครัว.....	21
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการรับรู้ผลกระทบ จากการใช้พืชกระท่อมของเยาวชนในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในจังหวัดสงขลา จำแนกเป็นรายด้านและ โดยรวม.....	23
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการรับรู้ผลกระทบด้านร่างกาย จากการใช้พืชกระท่อมของเยาวชนในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในจังหวัดสงขลา จำแนกเป็นรายข้อ.....	24
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการรับรู้ผลกระทบ ด้านจิตใจและอารมณ์จากการใช้พืชกระท่อมของเยาวชน ในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดสงขลาจำแนก เป็นรายข้อและภาพรวม.....	25
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการรับรู้ผลกระทบ ด้านครอบครัวและสังคมจากการ ใช้พืชกระท่อมของเยาวชน ในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดสงขลา จำแนกเป็นรายข้อ.....	26
7 เปรียบเทียบการรับรู้ผลกระทบจากการใช้พืชกระท่อม โดยรวมและรายด้านจำแนกตามเพศ.....	27
8 เปรียบเทียบการรับรู้ผลกระทบจากการใช้พืชกระท่อม โดยรวมและรายด้านจำแนกตามอายุ.....	27
9 เปรียบเทียบการรับรู้ผลกระทบจากการใช้พืชกระท่อม โดยภาพรวมจำแนกตามการนับถือศาสนา.....	28
10 เปรียบเทียบการรับรู้ผลกระทบจากการใช้พืชกระท่อม โดยภาพรวมจำแนกตามชั้นปีที่เรียน.....	28
11 เปรียบเทียบการรับรู้ผลกระทบจากการใช้พืชกระท่อม โดยภาพรวมจำแนกตามผลการเรียน ในภาคเรียนที่ผ่านมา.....	28
12 ผลการทดสอบเป็นรายคู่ ผลการเรียน กับพืชกระท่อม.....	29
13 เปรียบเทียบการรับรู้ผลกระทบจากการใช้พืชกระท่อม โดยภาพรวมจำแนกตามการพักอาศัยอยู่ขณะที่เรียน.....	29

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
14	เปรียบเทียบการรับรู้ผลกระทบจากการใช้พืชกระท่อม โดยภาพรวมจำแนกตาม สภาพการครองเรือนของบิดามารดา.....	30
15	การรับรู้ผลกระทบจากการใช้พืชกระท่อมโดยภาพรวม จำแนกตามความสัมพันธ์ในครอบครัว.....	30
16	เปรียบเทียบการรับรู้ผลกระทบจากการใช้พืชกระท่อม โดยภาพรวมจำแนกตามอาชีพบิดา.....	30
17	การรับรู้ผลกระทบจากการใช้พืชกระท่อม โดยภาพรวมจำแนกตามอาชีพมารดา.....	31
18	เปรียบเทียบการรับรู้ผลกระทบจากการใช้พืชกระท่อม โดยภาพรวมจำแนกตามรายได้ของครอบครัว.....	31
19	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการรับรู้ผลกระทบ จากการใช้สารเสพติด ที่มีพืชกระท่อมเป็นส่วนผสมของเยาวชน ในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดสงขลา จำแนกเป็นรายด้านและ โดยรวม.....	32
20	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการรับรู้ผลกระทบ ด้านร่างกายจากการใช้สารเสพติดที่มีพืชกระท่อมเป็นส่วนผสม ของเยาวชนในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัด จำแนกเป็นรายข้อและภาพรวม.....	33
21	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการรับรู้ผลกระทบด้าน จิตใจและอารมณ์จากการใช้สารเสพติดที่มีพืชกระท่อมเป็นส่วนผสม ของเยาวชนในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัด จำแนกเป็นรายข้อและภาพรวม.....	34
22	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการรับรู้ผลกระทบ ด้านครอบครัวและสังคมจากการใช้สารเสพติดที่มีพืชกระท่อมเป็นส่วนผสม ของเยาวชนใน วิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัด จำแนกเป็นรายข้อ.....	35
23	เปรียบเทียบการรับรู้ผลกระทบจากการใช้สารเสพติดที่มีพืชกระท่อม เป็นส่วนผสม โดยรวมและรายด้านจำแนกตามเพศ.....	36
24	เปรียบเทียบการรับรู้ผลกระทบจากการใช้สารเสพติดที่มีพืชกระท่อม เป็นส่วนผสม โดยรวมและรายด้านจำแนกตามอายุ.....	37

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
25	เปรียบเทียบการรับรู้ผลกระทบจากการใช้สารเสพติดที่พืชกระท่อมเป็นส่วนผสม โดยภาพรวมจำแนกตามศาสนา.....	38
26	เปรียบเทียบการรับรู้ผลกระทบจากการใช้พืชกระท่อมผสม โดย ภาพรวมจำแนกตามชั้นปีที่เรียน.....	38
27	เปรียบเทียบการรับรู้ผลกระทบจากการใช้พืชกระท่อม โดยภาพรวมจำแนกตามผลการเรียนในภาคเรียนที่ผ่านมา.....	38
28	ผลการทดสอบเป็นรายคู่ ผลการเรียน กับสารเสพติดที่มีพืชกระท่อมเป็นส่วนผสม.....	39
29	เปรียบเทียบการรับรู้ผลกระทบจากการใช้พืชกระท่อม โดย ภาพรวมจำแนกตามสภาพการครองเรือนของบิดามารดา.....	39
30	เปรียบเทียบการรับรู้ผลกระทบจากการใช้พืชกระท่อมเป็นส่วนผสม โดยภาพรวมจำแนกตามสภาพการครองเรือนของบิดามารดา.....	40
31	เปรียบเทียบการรับรู้ผลกระทบจากการใช้สารเสพติดที่มีพืชกระท่อมเป็นส่วนผสม โดยภาพรวมจำแนกตามความสัมพันธ์ในครอบครัว.....	40
32	เปรียบเทียบการรับรู้ผลกระทบจากการใช้พืชกระท่อม โดยภาพรวมจำแนกตามอาชีพบิดา.....	40
33	เปรียบเทียบการรับรู้ผลกระทบจากการใช้สารเสพติดที่มีพืชกระท่อมเป็นส่วนผสม โดยภาพรวมจำแนกตามอาชีพมารดา.....	41
34	เปรียบเทียบการรับรู้ผลกระทบจากการใช้พืชกระท่อมเป็นส่วนผสม โดยภาพรวมจำแนกตามรายได้ของครอบครัว.....	41
35	ผลการทดสอบเป็นรายคู่ รายได้ของครอบครัวกับสารเสพติดที่มีพืชกระท่อมเป็นส่วนผสม.....	42
36	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับพฤติกรรม การป้องกันตนเองจากการใช้พืช กระท่อมของเยาวชนในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดสงขลา จำแนกเป็นรายข้อและภาพรวม.....	43

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
37	เปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการใช้พืชกระท่อม ของเยาวชนในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดสงขลา จำแนกเป็นรายชื่อและภาพรวม.....	44
38	เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการใช้สารเสพติด ที่มีพืชกระท่อมเป็นส่วนผสม โดยรวมและรายชื่อจำแนกตามอายุ.....	45
39	เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการใช้พืชกระท่อม โดยภาพรวมจำแนกตามการนับถือศาสนา.....	46
40	เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการใช้พืชกระท่อม โดยภาพรวมจำแนกตามชั้นปีที่เรียน.....	46
41	ผลการทดสอบเป็นรายคู่ ชั้นปี กับพฤติกรรมการป้องกันตนเอง.....	47
42	เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการใช้พืชกระท่อม โดยภาพรวมจำแนกตามผลการเรียนในภาคเรียนที่ผ่านมา.....	47
43	ผลการทดสอบเป็นรายคู่ การพฤติกรรมการป้องกันตนเอง กับผลการเรียน.....	48
44	เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการใช้พืชกระท่อม โดยภาพรวมจำแนกตามการพักอาศัยอยู่ขณะเรียน.....	48
45	เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการใช้พืชกระท่อม โดยภาพรวมจำแนกตามสภาพการครองเรือนของบิดามารดา.....	49
46	เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการใช้พืชกระท่อม โดยภาพรวม จำแนกตามความสัมพันธ์ในครอบครัว.....	49
47	เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการใช้พืชกระท่อม โดยภาพรวมจำแนกตามอาชีพบิดา.....	49
48	เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการใช้พืชกระท่อม โดยภาพรวมจำแนกตามอาชีพมารดา.....	50
49	เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการใช้พืชกระท่อม โดยภาพรวมจำแนกตามรายได้ของครอบครัว.....	50
50	ผลการทดสอบเป็นรายคู่ รายได้ของครอบครัว กับพฤติกรรมการป้องกันตนเอง.....	51